

Operació Cambó

L'editorial Dèria acaba de publicar una semblança de Francesc Cambó de la mà del recentment traspasat Heribert Barrera. El polític republicà aborda la figura del qui fou màxim dirigent de la Lliga Regionalista, i ho fa, com ha escrit Manel Cuyàs a *El Punt-Avui*, ?no pas per criticar el personatge, o no només per criticar-lo?. Que aquesta aportació contemporitzadora aparegui precisament ara no hauria d'estranyar. En els últims temps prolifera en determinats àmbits del catalanisme conservador, fins i tot aquell que es tenyeix amb certa pàtina sobiranista, una explícita tendència a lloar Cambó i el seu llegat polític. Casualitat o no, fins i tot el diari *Ara* ha reeditat la col·lecció Bernat Metge de clàssics grecs i llatins, impulsada en el seu dia per la fundació del líder del partit històric de la dreta catalana. Cambó és presentat com un catalanista de pedra picada, i se'n destaca el seu paper com a filantrop i mecenes. Certament, la seva aportació en el camp cultural fou notable. Però això no ens hauria de fer obviar els seus aspectes més tèrbols, que són majoria.

Parlem-ne, doncs. Per començar, no s'entén que un personatge com Cambó sigui reivindicat per veus que, en teoria, provenen de l'àmbit del sobiranisme. Des del principi fins al final de la seva trajectòria, el polític de la Lliga va estar sempre a favor d'una Catalunya integrada a Espanya. Com a molt, podríem considerar-lo un federalista: així es recull a la seva proclama *Per Catalunya i l'Espanya Gran* (1916). A la pràctica, però, mai va fer un pas en aquesta línia. Més aviat al contrari. El 1917 va salvar la monarquia espanyola pactant amb Antonio Maura un govern de concentració, deixant a l'estacada l'Assemblea de Parlamentaris partidària de reformes democràtiques. Va participar dels governs d'Espanya com a ministre de Foment i Finances, i durant els anys vint es manifestà obertament en contra de les aspiracions separatistes de Macià. Però el més greu de la seva trajectòria i allò que l'hauria d'invalidar com a referent ja no del catalanisme, sinó de qualsevol demòcrata, és el seu suport a la rebel·lió militar de 1936. Quan esclatà la Guerra Civil, Cambó va posar-se del cantó dels sublevats i va donar suport polític i econòmic al govern de Burgos, finançant una xarxa d'espionatge a la rereguarda catalana. Amb el també fundador de la Lliga Josep Bertran i Musitu va ser el principal factòtum del Servicio de Información del Noroeste de España (SIFNE), del qual van formar part, entre d'altres, els molt reverenciats Josep Pla i Carles Sentís. Tot aquest paperot era justificat dels dirigents de la Lliga amb l'argument que calia salvar el país del ?terror roig? i que en l'Espanya de Franco Catalunya havia de trobar algun tipus d'encaix polític semblant a la Mancomunitat. D'això se'n diu ser clarivident.

Aquesta nova Operació Cambó és un altre pas en un procés de revisionisme històric en clau catalana que passa per presentar com a patriotes personatges més que qüestionables. L'objectiu, com sempre, és mirar de trobar en el passat la justificació per les accions del present. Pensem-hi bé. Resulta curiós que en el mateix moment en què s'ataca a tort i a dret la figura d'un mite nacional com Lluís Companys -fins i tot hi ha qui l'acusa d'espanyolista per haver impulsat el Front d'Esquerres!- Cambó se'ns presenti com un home entregat a Catalunya per sobre de qualsevol ideologia. Algú que, potser en un altre context, hagués estat fins i tot partidari de la independència, però que en temps difícils es va veure forçat a aliar-se -a contracor, és clar- amb la dreta espanyola. Sempre, no cal dir-ho, per salvar el país del desgovern i el caos i evitar mals majors.

Ara facin un exercici d'abstracció i rellegeixin l'últim paràgraf situant-se en la Catalunya de 2011. Tindran un retrat bastant exacte de cap on ens condueix la ?transició nacional? del ?Govern dels millors?.